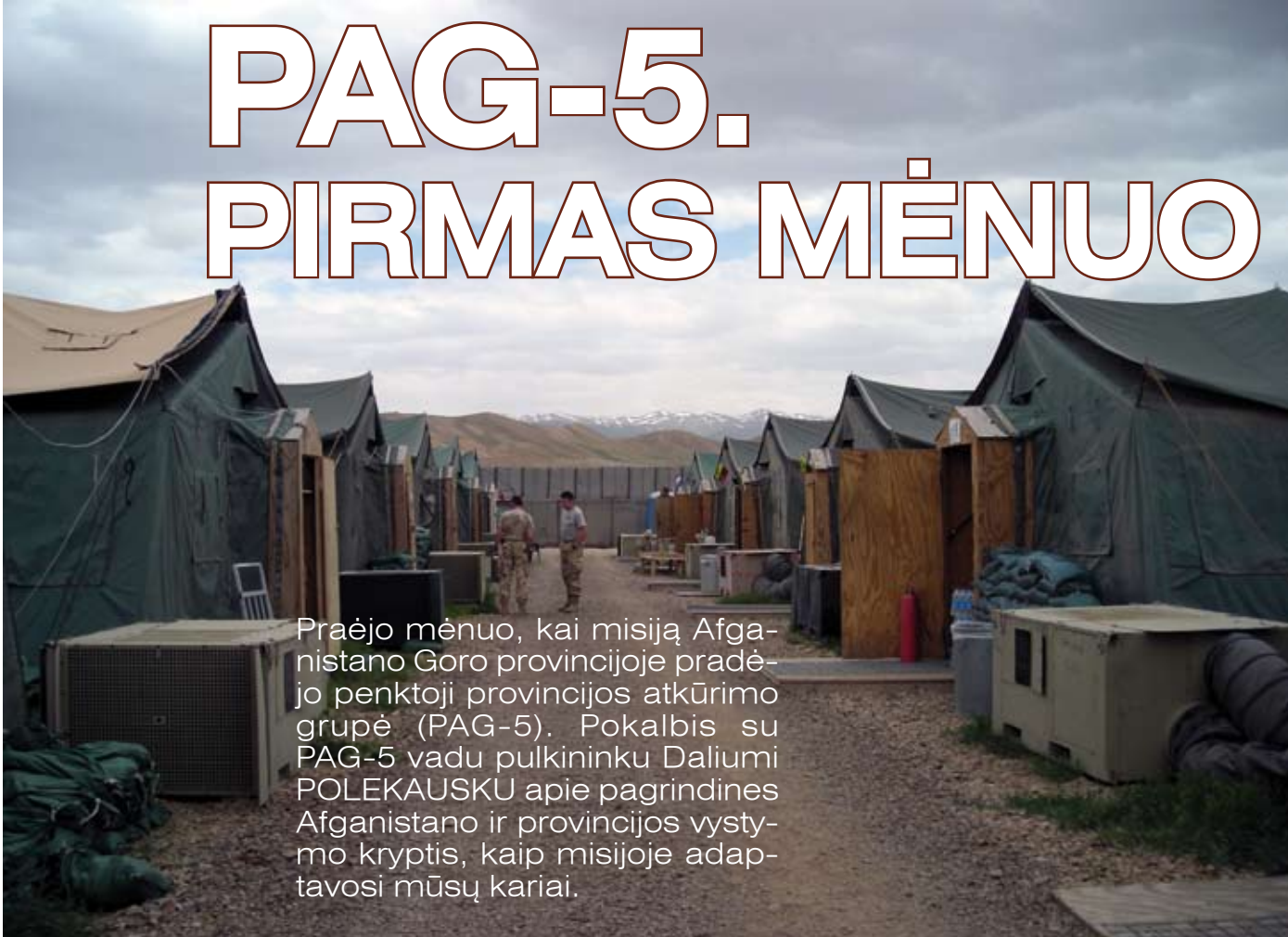

PAG-5. PIRMAS MĖNUO

Praėjo mėnuo, kai misiją Afganistano Goro provincijoje pradėjo penktoji provincijos atkūrimo grupė (PAG-5). Pokalbis su PAG-5 vadu pulkininku Daliumi POLEKAUSKU apie pagrindines Afganistano ir provincijos vystymo kryptis, kaip misijoje adaptavosi mūsų kariai.

Neseniai Kabule vyko visų Afganistano provincijų atkūrimo grupių vadų ir kito vadovaujančio personalo bendra konferencija. Kokios yra pagrindinės Afganistano provincijų atkūrimo kryptys?

Pirmiausiai reikėtų pasakyti, kad Afganistane jau matomi tam tikri teigiami pasikeitimai ir dabar ypač svarbu, kad provincijų atkūrimo grupių veikla būtų koordinuojama. Afganistanas yra suskirstytas į 34 provincijas, iš kurių dvidešimt penkiose veikia Tarptautinėms saugumo paramos pajėgoms pavaldžios provincijų atkūrimo grupės.

Pagrindinis konferencijos tikslas – siekti, kad mūsų turimi pajėgumai ir veikla padėtų tenkinti žmonių poreikius, stiprinti policijos ir Afganistano nacionalinės kariuomenės pajėgumus. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad vystymo projektus turi inicijuoti Afganistano ir provincijų valdžia, juos įgyvendinti turėtų patys vietos gyventojai, o tarptautinė bendruomenė tik koordinuoti jų veiklą, teikdama paramą ir konsultacijas. Visi konferen-

cijos dalyviai pritarė tokiai nuomonei.

Viena iš svarbiausių veiklos kryptių, sukėlusią konferencijos dalyvių diskusijas, yra švietimo sistema. Tai itin aktuali problema Afganistano žmonėms ir šalies ateičiai. Įvairių organizacijų parama, tiek rengiant mokytojus, tiek suteikiant materialinę paramą švietimo reformai, yra labai svarbi ir turės didžiulės įtakos tolesnei Afganistano plėtrai.

Jeigu kalbėtume apie žemės ūkį, tai iš tikrųjų labai didelis iššūkis vietiniams – tiek valdžios atstovams, tiek gyventojams. Žemės ūkio veiklą Afganistane riboja pirmiausia gamtinės sąlygos – kalnai, vasaros karščiai ir atšiaurios žiemos. Maisto nepriteklių ir badų dažnai kenčia žmonės ir dėl pavasariinių potvynių, kurie tiesiog nuplaukia ne tik pasėlius, bet ir kuklius vietinių namelius. Šiuo klausimu per konferenciją buvo labai plačiai diskutuota. Keletas nevyriausybiinių organizacijų prisideda prie žemės ūkio plėtros, tačiau reikia pažymėti, kad dėl prastos infrastruktūros ir susisiekimo Afganistane į tuos klausimus

nėra lengvų atsakymų.

Neseniai perėmėte vadovavimą Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupei ir jau ne kartą susitikote su provincijos gubernatoriumi, taip pat su kitais valdžios atstovais. Kaip jie vertina PAG veiklą ir ko tikisi iš mūsų?

Aš pabrėžčiau labai svarų čia anksčiau buvusių keturių provincijos atkūrimo grupių indėlį, jos sukūrė iš tiesų geras sąlygas Goro plėtrai. Iš tikrųjų jau dabar galima matyti labai gerus to įdirbio ženklus. Susitikimų su gubernatoriumi ir kitais valdžios atstovais metu vis rečiau klausama ir laukiama, ką pasakys tarptautinių pajėgų ar kitų organizacijų atstovai. Vis dažniau provincijos pareigūnai nubrėžia savo gaires ir nustato prioritetus. Mūsų vaidmuo labai svarbus suteikiant reikalingą pagalbą, patariant, kaip reikėtų įgyvendinti projektus, užtikrinti saugumą, kaip geriau paskirstyti visų pirma jų turimus resursus.

Manau, ankstesnis požiūris, kai jie tik reikalavo iš mūsų, iš esmės keičiasi. Kaip tik šiuo metu yra sudaromas provincijos plėtros planas, kuriuo patys provincijos pareigūnai, valdžios atstovai nusibrėžia veiklos gaires. Be abejo, jie turi labai ribotus resursus ir todėl įgyvendinant daugelį projektų labai svarbi tarptautinė parama. Tačiau prašymų suteikti vienkartinę pagalbą mažėja. Be abejo, visai kita situacija yra kaimuose. Kaimo žmonių prašymai būna labai paprasti, pradedant maisto produktais ir buitinių nepriteklių patenkinimu.

Kokios PAG-5 veiklos sritys laikytinos svarbiausiomis?

Akivaizdu, kad provincijos atkūrimo projek-

tai neįmanomi, kai aplinka nesaugi. Lygiai taip pat neįmanoma užtikrinti saugumo, jeigu nebus įgyvendinami plėtros projektai. Bet kuriuo atveju vienas iš PAG prioritetų bus saugumo sektoriaus stiprinimas vykdant bendrus patrulius ir mokant vietines saugumo pajėgas atlikti savo funkcijas. Taip pat svarbi sritis – Afganistano valdžios ir jos institucijų pajėgumų stiprinimas. Labai svarbu, kad jie sugebėtų planuoti savo veiklą, nustatyti prioritetus ir įgyvendinti užsibrėžtus tikslus.

Kokiu būdu prie Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės veiklos galėtų ar turėtų prisidėti mūsų šalies insti-

Birželio 5 d. Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės (PAG-5) stovykloje lankėsi Afganistano vakarų regioninės vadovietės vadas brigados generolas Antonio Satta (Antonio Sata) ir jį lydėjusi delegacija.

Patruliuodami Lietuvos kariai Goro provincijos kaime Sare Takehal iš 11 vandens šulinių tyrimams ėmė vandenį. Vanduo pradėtas tirti, kai PAG-5 pasiekė žinia, jog kaimo gyventojai skundžiasi žarnyno negalavimais. Kiek anksčiau į kaimą buvo nugabenta medikamentų.

tucijos, nevyriausybines organizacijos ir gyventojai?

Iš tikrųjų neįmanoma šitos misijos priskirti vienai institucijai ar vienai organizacijai Lietuvoje – ar tai būtų Krašto apsaugos ministerija, kariuomenė ar Užsienio reikalų ministerija. Norint pasiekti geresnių rezultatų ir ženkliai pagerinti situaciją Goro provincijoje, vienoje neturtingiausių provincijų Afganistane, reikia įvairių institucijų paramos. Išskirčiau kelias tokias sritis. Tai švietimas, sveikatos apsauga, žemės ūkis. Kaip žinote, mūsų provincijos atkūrimo grupės sudėtyje yra Specialioji civilinė misija, kuri ir koordinuoja visus atkūrimo projektus, turi tiesioginius kontaktus su Lietuvos valdžios institucijomis, ministerijomis, kartu planuoja ir įgyvendina bendrus projektus.

Viena iš akcijų, kai gyventojai galėjo paremti Afganistano žmones, buvo suorganizuota per Lietuvos kariuomenės ir visuomenės vienybės dieną – mūsų šalies žmonės aukėjo pinigus vakcinoms pirkti. Tai padės Afganistano vaikams išvengti ligų, nuo kurių jau seniai išrastos vakcinos. Kiekvienas akcijos metu paaukotas litas yra nepaprastai svarbus Goro provincijai.

Visai neseniai mūsų stovykloje Čagčarane lankėsi pareigūnai iš Užsienio reikalų ministerijos. Jie atvyko susipažinti su mūsų tarnybos sąlygomis, taip pat atkūrimo projektais, kuriuos vykdo Specialioji misija, ir su greitojo poveikio projektais, kuriuos įgyvendina mūsų kariai. Susitikimo rezultatai labai geri, nes Užsienio reikalų ministerijos atstovai pamatė realias Afganistano žmonių gyvenimo sąlygas, susitiko su vietos valdžios atstovais, susipažino su pagrindiniais jų poreikiais ir rūpesčiais. Manau, tai tik padės Lietuvos institucijoms suvienyti ir nukreipti reikalinga linkme mūsų turimus resursus.

Apibūdinkite Goro provincijos saugumo situaciją.

Situacija saugi ir stabili. Tačiau nereikėtų pamiršti, kad ši šalis, taip pat ir Goro provincija, labai ilgai buvo alinama karų. Nusiginklavimo procesas vyksta lėtai. Bet Lietuvos, taip pat Tarptautinių saugumo paramos pajėgų karių patruliavimas ir dalyvavimas operacijoje mūsų provincijose yra didžiulis indėlis siekiant užtikrinti provincijos saugumą. Kai Lietuva pradėjo šią misiją, pasitaikydavo atvejų, kai mūsų kariai būdavo sutinkami su nuosta-

Vaikų gynimo dienos šventės proga Čagčarano vaikų namų auklėtiniams PAG-5 padovanojo žaislų. Akcijoje dalyvavo PAG-5 vadas plk. Dalius Polekauskas, Civilių ir kariškių bendradarbiavimo skyriaus viršininkas mjr. Liutauras Mickevičius, kapelionas kpt. Remigijus Monstvilas, kiti PAG-5 kariai.

ba ir atsargumu, o dabar išvykę į skirtingus rajonus mes sutinkame besišypsančius žmones ir vaikus, mums mojančius rankomis. Manau, vietiniai gyventojai pasitiki mūsų kariais. Mes nedemonstruojame agresijos, todėl provincijos žmonės laiko mus Afganistano žemės svečiais. Įvairių susitikimų metu tai yra pabrėžiama.

Kaip čia jaučiasi mūsų kariai? Apibūdinkite jų gyvenimo buitines ir socialines sąlygas.

Iš tiesų galiu pasidžiaugti gera mūsų karių motyvacija misijoje. Tikrai neteko išgirsti nė vieno nusiskundimo, nė vienas karys nepasakė, kad jis apsiriko atvažiuavęs atlikti misiją Goro provincijoje. Daugelis karių čia yra jau beveik mėnesį, per tą laiką spėjo adaptuotis prie ne visada lengvų gamtinių sąlygų. Visi kariai susipažino su savo pareigomis, pradėjo vykdyti užduotis. Tikrai norėčiau pasidžiaugti grupės karių profesionalumu, jų bendradarbiavimu ir pastangomis. Išskirčiau keletą karių, kurie ypač gerai adaptavosi ir ne tik patys prisiėmė visas pareigas, bet padeda ir tarnybos draugams. Jie rodo gerus rezultatus atlikdami užduotis, demonstruoja didelę iniciatyvą. Kaip pavyzdį kitiems kariais galėčiau paminėti vyresnįjį leitenantą Evaldą Arbataitį, kapitoną Marių Dapkevičių, viršilą Artūrą Traskovskį.

Kaip žinote, Lietuvos vadovaujamoje PAG taip pat dalyvauja JAV, Islandija, Kroatija, Ukraina ir Danija. Iš tiesų tarptautinė PAG sudėtis, kai misijoje dalyvauja skirtingos patirties kariai, daro mūsų misiją tik stipresnę ir prasmingesnę, suteikia galimybę pasimokyti

vieniems iš kitų. Nuo mūsų rotacijos misijos pradžios atvyko Ukrainos atstovas, kuris turimas žinias jau pritaikė realiai. Reikėtų pabrėžti Danijos indėlį į mūsų misiją – tai vienintelis kontingentas, kuris čia yra atvykęs anksčiau nei mūsų rotacijos kariai ir turi daugiau patirties, kuri labai naudinga mūsų kariams.

Buitinės gyvenimo sąlygos ir kokybė atitinka visus reikalavimus. Mūsų stovyklą aptarnaujanti JAV bendrovė „Kellog, Brown and Root“ (KBR) rūpinasi, kad mums nieko netrūktų – pradedant kuru ir baigiant karių maitinimu, stovyklos tvarkymo darbais.

Birželio 11 d. PAG-5 medikai skubiai organizavo kraujo donorų akciją. Čagčarano ligoninės medicinos direktorius Zulmai Noorzai kreipėsi į PAG-5 karius pagalbos, kai vienai ligoninės pacientei prireikė B (Rh) teigiamos grupės kraujo.

Nuo mūsų rotacijos pradžios kariai, nors kol kas ne visi, gyvena jau ne palapinėse, kuriose sąlygos buvo ne itin geros, o naujuose konteineriuose – kambariuose po du tris žmones. Be abejonės, kariai kasdien turi galimybę naudotis dušu, yra veikianti skalbykla. Buitinės sąlygos iš tiesų yra labai geros.

Planuojama, kad JAV bendrovė „Kellog, Brown and Root“ (KBR) rudenį pakeis naują kompaniją, kuri laimės ministerijos paskelbtą konkursą. Šiuo metu vyksta parengiamieji koordinavimo darbai, kad perdavimas naujai kompanijai vyktų kuo sklandžiau.

Ką patartumėte namuose karių ir čia tarnaujančių civilių laukiantiems artimiesiems?

Visiems mūsų artimiesiems linkiu ištvermės ir jokių būdu nesijaudinti dėl mūsų, nes kariai yra aprūpinti viskuo, ko gali prireikti misijos vykdymo metu, taip pat jie yra profesionaliai parengti, todėl žino, kaip veikti Afganistano sąlygomis. Patarčiau palaikyti nuolatinį ryšį su čia tarnaujančiais kariais, nes iš tikrųjų kiekvienas laukia bent mažiausios žinutės iš savo namų.

Ko palinkėtumėte kariams, tarnaujantiems jūsų vadovaujamoje PAG-5?

Ko būtų galima palinkėti mūsų kariams? – Susiklausymo, tarpusavio supratimo, tolerancijos vieni kitiems, nes buvimas misijoje žmones šiek tiek vargina, čia reikia vienam kitą palaikyti.

Parengė vyr. ltn. Vida Urbonaitė
PAG-5 atstovė spaudai